

E · R · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

iute

Rahvusvaheline
Nüüdismuusika
Festival

AFEKT

24

OKTOOBER
ESTONIA KONSERTSISAAL
2025

LUGEJA
IRIS OJA

FLÖÖT
**MONIKA
MATTIESEN**

ERSO

DIRIGENT
**SUSANNE
BLUMENTHAL**

**ARVO PÄRT
HELMUT LACHENMANN
JÜRI REINVERE**

OTSING INSPIRATSIOON AMBITSIOON TIPPTASE

Nii nagu ERSO muusikas, püüdleb ka lute
oma tegevuses kõrgeima kvaliteedi
ja rahvusvahelise mõju poole.

E · R · · O

Rahvusvaheline Nüüdismuusika

Festival AFEKT.

KAKS TUNNET / ZWEI GEFÜHLE

IRIS OJA lugeja
MONIKA MATTIESEN flööt
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Mikk Murdvee
Dirigent SUSANNE BLUMENTHAL

kell 18 – vestlus

Vestlevad helilooja Jüri Reinvere ja dirigent Susanne Blumenthal.

kell 19 – sümfooniakontsert

IRIS OJA lugeja

MONIKA MATTIESEN flööt

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Kontsertmeister Mikk Murdvee

Dirigent SUSANNE BLUMENTHAL

Arvo Pärt (1935)

„Perpetuum mobile“ (1963)

Helmut Lachenmann (1935)

„...zwei Gefühle...“ (1992)

Jüri Reinvere (1971)

Flöödikontsert (2025, esiettekanne)

Kontserdist teevad ülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja –vaadata.

Arvo Pärt © Valdur-Peeter Vahi

Arvo Pärt (1935) „Perpetuum mobile“ (1963)

1963. aasta septembris pääses värskest konservatooriumi lõpetanud Arvo Pärt esimest korda Poola nüüdismuusika festivalile „Varssavi sügis“. Seal kohtus ta muuhulgas Itaalia avangardhelilooja Luigi Nonoga (1924–1990), kes juba sama aasta oktoobris külastas ka Tallinna ja tutvus siin Pärdi muusikaga. Festivali muljed ja tärkav sõprus said juba novembris talletatud uude orkestriteosesse „Perpetuum mobile“, mis on pühendatud Nonole.

„Perpetuum mobile“ esiettekanne toimus vaid kuu aega hiljem, 13. detsembril 1963 Estonia kontserdisaalis. Eesti Raadio Sümfooniaorkestrit ehk täna ERSOt juhatas Neeme Järvi. Publiku tungival nõudmisel tuli teos kordamisele.

Nono toetusel kõlas teos pärast esiettekannet mitmel pool Euroopas, sh 1964. aastal Veneetsia biennaali muusikaprogrammis ja ka 1965. aasta „Varssavi sügisel“, kuhu heliloojal õnnestus üliõpilaste turismigrupi koosseisus sõita. Seejärel esitati teost paari aasta jooksul eri maades ligi 20 korda, sealhulgas 1966. aastal Darmstadtis nüüdismuusika suvekursustel ja kolm aastat hiljem Hannoveri nüüdismuusikafestivalil. Ettevaatavalt võib öelda, et just Darmstadtis ja Hannoveriga on oma karjääri vältel tihedalt seotud olnud tänase kava teine helilooja, Helmut Lachenmann. „Perpetuum mobile“ sai eesti avangardmuusika läbimurdeteos läänes.

„Perpetuum mobile“ mõjub esmapilgul dünaamiliselt kulminatsiooni suunas liikuva ja seejärel taas vaikusesse suubuva kõlamassina. See on esimene sonoristlik ehk kõlavärvimuusika teos eesti muusikas. Teose konstruktsioon on aga väga rangelt organiseeritud, ühendades seeriatehnika kõlavärvimuusika vahenditega. Iga järgneva taktiga astub sisse uus pill või pillirühm, mängides uut helikõrgust kindla pikkusega lõigu vältel uue pidevalt korduva rütmivältusega, tekitades igavese liikumise tunde. Kulminatsiooni suunas liikudes muutuvad iga uue sisseastumisega rütmivältused tihedamaks, dünaamika vaibudes aga hõrenevad. Sisseastuvate pillide helikõrgused on kindlaks määratud 12 helist koosneva reaga, mis viiakse läbi peale originaalkuju nii peeglis, vähikäigus kui ka vähipeeglis. Helilooja on selgitanud, et „Perpetuum mobile“ sündis matemaatilisest ja filosoofilisest ideest ja pidi kujutama spiraalset kulgu, mis peab suubuma samasse punkti, kust ta on alanud, ainult teisel tasandil.

Helmut Lachenmann (1935)

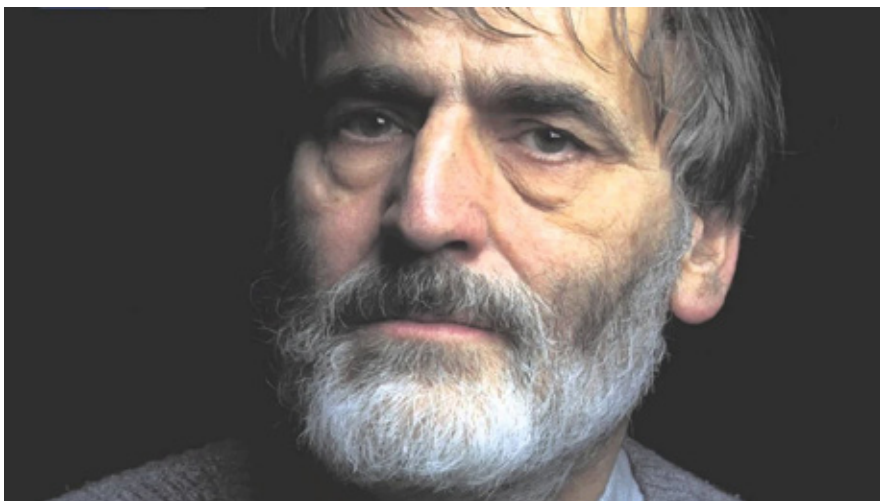
„...zwei Gefühle...“ (1992)

Mõeldes Arvo Pärti ja Helmut Lachenmanni muusikale, kerkivad esile kaks näiliselt vastandlikku tunnet. Arvo Pärt on jõudnud *tintinnabuli* kompositsioonitehnika läbi lääne muusika varajase polüfoonia. Helmut Lachenmanni loodud *musique concrète instrumentale* on katkestanud teadlikult suhte muusikaajalooga, sünnitades keele, mis hõlmab kogu kuuldavat helimaailma. Avangardistidele omaselt on nii Lachenmann kui ka Pärt loonud oma unikaalsed kõlamaailmad.

Seoseid kahe helilooja loomingu vahel võime leida veelgi. Helmut Lachenmann veetis aastad 1958–60 Veneetsias, olles Luigi Nono esimene eraõpilane. Meenutagem, et kontserdi avateose, „Perpetuum mobile“ kirjutas Pärt pärast kohtumist Nonoga. Lachenmanni teos „...zwei Gefühle...“ valmis sellest ligi 30 aastat hiljem, pärast Luigi Nono surma (1990) ja on kirjutatud Sardiinias Nono villas. Lachenmanni enda sõnul pole kahtlust, et õpetaja mälestus avaldas teose kontseptsioonile väga olulist mõju.

Helilooja on teose valmimise kohta kirjutanud nii:

„Minu töö algas kogemusest, mida võiks nimetada „struktuurseks kuulamiseks“ — see tähendab vahetult kostva heli tajumist ja jälgimist, aga ka nende seoste mõistmist, mis seda heli struktureerivad. Need seosed on seotud sisemiste kujutluste ja tunnetega, mis ei häiri

Helmut Lachenmann

vaatlusprotsessi, vaid jäävad sellega lahutamatu seotuks ning annavad sellele erilise intensiivsuse. See on kummaline olukord, millega kohtume, kui mõtestame iseennast puudutavat sõnumit. Tajumise vahetu töö — märkide (vaevaline) äratundmine ja kokku panemine ning sõnumi jõud kui sisemine struktuur, on tihedalt põimunud, määratledes üksteist ja moodustades keeruka tervikliku kogemuse.

Leonardo da Vinci teksti kaks jutustajat on kujuteldava „Ränduri“ ja vaikuses imestava lugeja kaks teineteist täiendavat osa. Need kaks toimivad alateadlikult nagu pimedas inimese kaks kätt, mis üheskoos töötades liiguvad üle teksti nagu üle hinnalise raidkirja, haarates selle osakesi ükshaaval ja ühendades need mälus nii hästi kui võimalik. See tegevus on ühtaegu keskendunud ja vaoshoitud, „kahjustatud“ ja „löödud“ (mõlemas mõttes), sest semantiliselt on see teadmatuses keskel toimuv ärev otsing, milles kobav pime iseennast ära tunneb.

Kõik, mis kõlab, on mõistetav kaheselt: ühest küljest kui foneetilistest komponentidest tuletatud ja muundatud materjal ning teisalt kui traditsiooniliste afektiivsete žestide hajusad fragmendid, mis on heliliste seoste kaudu uuel moel ümber seatud ja erineval viisil artikuleeritud — nagu vulkaanid, mis kord ärkavad, kord jahtuvad. See on kui Vahemere helimaastik kõledal kõrgusel — „pastoraal“ selle üle, mis seob mind teose „Hay que caminar“ autori [Luigi Nonoga].“

„...zwei Gefühle...“ on kuulunud maailma mainekamate kammermuusikaansamblite repertuaari.

Katkend Leonardo da Vinci kogumikust „Codex Arundel“

Non fa sì gran mugghio il tempestoso mare, quando il settentrionale aquilone lo ripercuote colle schiumose onde fra Scilla e Cariddi, né Stromboli o Mongibello quando le solfure fiamme, essendo rinchiusa, per forza rompendo e aprendo il gran monte, fulminando per laria pietra, terra, insieme colluscita e vomitata fiamma, né quando le infocate caverne di Mongibello rivomitando il male tenuto elemento, spigniendolo alla sua regione con furia, cacciando innanzi qualunque ostacolo sinterpone alla sua impetuosa furia.

E tirato dalla mia bramosa voglia, vago di vedere la gran copia delle varie e strane forme fatte dalla artificiosa natura raggratomi alquanto infra gli ombrosi scogli, pervenni allentrata duna caverna, dinanzi alla quale, restato alquanto stupefatto e ignorante di tal cosa, piegato le mie reni in arco, e ferma la stanca mano sopra il ginocchio e colla destra mi feci tenebre alle abbassate e chiuse ciglia, e spesso piegandomi in qua e in là per vedere dentro, vi discernessi alcuna cosa, e questo vietatomi per la grande oscurità che là entro era. È stato alquanto, subito salza in me due cose: paura e desiderio, paura per la minacciosa oscura spelonca, desiderio di vedere se là entro fosse alcuna miracolosa cosa.

Tõlge

Tormine meri ei mõirga nii raevukalt, kui põhjakaare tuul teda vahuste lainetega Scylla ja Charybdise vahel peksab. Ei Stromboli ega Mongibello tee sellist müra, kui nende sisemusse vangistatud väävlileegid vägivaldsel jõul mäekõrgusest läbi murravad ja paiskavad purskuvat leegiga välja kive ja mulda. Ka mitte siis, kui Mongibello tulised koopad vabastavad suure vaevaga kinni hoitud elemendid, sülitades ja oksendades neid raevukalt igasse suunda, tõugates eemale kõik, mis võiks takistada nende tormijooksu.

Kistud välja oma tühjast unelmast ja täis soovi näha looduse viljaka käe loodud lugematuid ja veidraid vorme, uitasin mõnda aega varjuliste kaljude vahel ning jõudsin lõpuks suure koopa suudmeni. Jäin sinna seisma, jahmunult ja teadmata, millise ime ees ma seisan. Ma kummardusin, toetasin vasaku käe põlvele ning parema käega varjasin silmi, pilgutades ja kallutades end kord ühele, kord teisele poole, et näha, kas suudan midagi eristada. Kuid seda takistas koopa sees valitsev sügav pimedus.

Nõnda kerkisid minus esile kaks tunnet: hirm ja igatsus — hirm selle ähvardava ja tumeda koopasuudme ees ning igatsus näha, kas seal sees ei peitu ometi midagi müstilist ja imelist.

Jüri Reinvere © Ken Mürk

Jüri Reinvere (1971) **Flöödikontsert (2025, esiettekanne)**

Jüri Reinvere on helilooja, poeet ja esseist, kelle looming käsitleb eksistentsiaalseid teemasid ajaloo ja kultuuri, looduse ja inимтunnetuse poeetika kaudu. Erinevate keelte, mõttesüsteemide ja kultuuride vahel liikumine on mõjutanud Reinvere loodavat paljudel tasandil ja kihtides ning andnud tulemuseks unikaalse haardega loometeekonna. Kirjanik Sofi Oksanen on teda nimetanud tõeliseks eesti juurtega kosmopoliidiks. Mitmetasandilise mõtlemisega looja ja kirgliku metastrukturealistina pole ta kunagi allunud dogmaatilistele reeglitele, vaid on alati otsinud uusi ja iseseisvaid lahendusi, individuaalsust ja oma häält. Reinvere loometeekonda iseloomustavad etteennustamatud pöörded. Tema teosed hõlmavad lisaks autoritekstidele vahel veel teisigi kunstivaldkondi nagu dokumentalistika, video, valgus, koreograafia.

Reinverel on tähelepanuväärne võime säilitada erinevate kunstivaldkondade, žanrite ja stiilide mitmekesisuse keskel alati väga selgelt äratuntavalt autoripositsioon, lummava mõjuga autorihääl, mis sulatab unenäoliselt ühte õrna ja jõulise, kõrge ja madala, ilu ja inetuse. Reinvere erinevaid kunstivaldkondi ning ka sellest väljapoole jäävat — näiteks dokumentaalset töötlemata materjali — ühendavates teostes tekkev sünesteetiline tähendusväli on rikkalik, paljumõõtmeline ja irratsionaalne. Tema loomingu austajaskond ei piirdu üksnes uue muusika skseenega.

Reinvere loomingule on iseloomulik väga selgelt teadvustunud kunstniku vastutustunne maailmas lahtirulluvate protsesside osas. Ühiskonna ja psüühika varjukülgedele keskendumises võib tajuda tugevat Ingmar Bergmani mõju tema loojaisiksusele. Reinvere ooperite helikeelt on nimetatud uuekspressionistlikuks, helilooja on neis ühendanud nii oma modernistliku kui ka traditsiooni väärtustava lähenemise.

Oma flöödikontserti on Reinvere iseloomustanud nii:

„Flöödikontsert on nii kirjutatud kui ka pühendatud Monika Mattiesenile, mõeldes meie pikale edukale koostööle ning kõigile mu flööditeostele, mis on aastate vältel temaga koostöös sündinud.

Tüüpiline kaasaegne flöödikontsert on *intermezzo*-liku iseloomuga ja küllalt lühike. Minu soov oli vastupidine — katsuda kirjutada tõeliselt sümfooniliste mõõtmetega flöödikontsert, milles Monikal on võimalus demonstreerida oma väga efektselt mängustili ja tema suhteliselt õrnal pillil asuda dialoogi sümfoonilise koosseisuga.

Orkester on muidugi vähendatud, kuid tegemist on siiski endiselt klassikalise „sooloinstrument versus orkester“-mõtlemisega.

Teine oluline aspekt minule oli luua võimalikult kompaktne, kaleidoskoobiline vorm, mis jaguneb ühtaegu kaheks, klassikaliselt kolmeks, aga ka neljaks, viieks ja kuueks. Tavapärase küsimuse kadentsi paigutuse kohta lahendasin, puistates kadentsi mööda ajatelge laiali, andes niimoodi Monikale ja flöödile piisavalt ruumi virtuoosseks tegevuseks.

Monika on varasemates teostes tihti esitanud mulle erinevaid palveid, mida mul ei olnud tollal ühel või teisel põhjusel alati võimalik täita. Selles kontserdis võtsin aga mitmed tema varasemad palved kasutusele ja katsusin pühendatule pakkuda teose, mille ta tunneks enda omaks — ka siis, kui see on kohati kaelamurdvalt raske.“

ERSO piletiostjatele kehtib **50% soodustus** tavahinnast parkimisele Rävala parkimismajas kuni kolme (3) tunni jooksul.

Kuidas soodustust lunastada:

- Klient võtab Rävala parkimismajja sisenedes parkimispileti.
- Pärast kontserti valideerib klient oma parkimispileti kontserdisaali fuajees.
- Enne parklast lahkumist maksab klient parkimistasu parkimismajas asuvas makseautomaadis.

KÄSIKÄES

Sõprade Klubi

Liitudes ERSO Sõprade Klubiga, toetate Eesti esindusorkestrit ning panustate Eesti kultuuri- ja muusikaellu. Sõprade Klubi liikmetele pakume mitmeid hüvesid ning kutsume neid osalema eriüritustel.

Ole muusikale veel lähemal!

Annetused

Iga väiksemgi toetus aitab orkestril kõlada ja Eesti sümfooniilise muusika traditsioonil jätkuda.

Toeta, et saaksime kõlada!

Sponsorlus

Sponsorina seod oma ettevõtte ERSOga ning jäta jälje Eesti kultuuriellu.

Kohtume kontserdisaalis!

TOETAME KOOS!
erso.ee/toeta

IRIS OJA on lõpetanud 1995. aastal Tallinna muusikakeskkooli koorijuhtimise eriala Reet Ratassepa juhendamisel ning 1999. aastal Tõnu Bachmanni lauluklassi Georg Otsa nimelises Tallinna muusikakoolis. Aastatel 1999–2003 jätkusid lauluõpingud professor Taru Valjakka ja professor Ivo Kuuse juures Eesti muusikaakadeemias. 2003. aastal alustas samas magistriõpinguid kammerlaulu erialal. Ta on osalenud Ellen Hargise, Rudolf Piernay ja Roger Vignolesi meistrikursustel.

Aastatel 1996–1999 laulis Oja ansamblis Sotto Voce, 1998–2000 Savonlinna ooperifestivali kooris ning 2000–2011 Eesti Filharmoonia Kammerkooris, kus astus üles ka solistina. 2002. aastast kuulub Iris kaasaegse muusika ansambli Resonabilis koosseisu. Vabakutselise lauljana seob teda tihe koostöö vokaalansamblitega Theatre of Voices (Taani), Ars Nova (Taani), *ambient-jazz* ansambliga UMA ning Casa da Música kooriga Portos, kus Oja tegutseb ka koormeistrina.

Solistina on Iris Oja teinud koostööd orkestritega nagu Tallinna Kammerorkester, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Pärnu Linnaorkester, Moskva Kammerorkester, Concerto Copenhagen, The Israel Camerata Jerusalem jt ning dirigentidega nagu Nikolai Aleksejev, Jüri Alpernten, Frieder Bernius, Roland Böer, Olari Elts, Paul Hillier, Risto Joost, Neeme Järvi, Tõnu Kaljuste, Eri Klas, Andres Mustonen, Kaspars Putninš, Daniel Reuss, Andris Veismanis, Arvo Volmer jt. Tema ansamblipartneriteks on olnud pianistid Marrit Gerretz–Traksmann, Martti Raide, Ralf Taal, Kadri–Ann Sumera, Roger Vignoles, organist Christopher Bowers–Broadbent, tsellistid Levi–Danel Mägila, Ardo Västrik, kitarrist Tiit Peterson, viiuldajad Harry Traksmann, Helen Normet, flötist Tarmo Johannes, saksofonist Jandra Puusepp jpt. Oja on teinud koostööd ansamblitega Hortus Musicus, NYXD Ensemble ja Tallinn Baroque.

Iris Oja

Olles pühendunud eeskätt kaasaegse muusika interpreteerimisele, on Oja olnud paljude eesti, aga ka välismaa uudisteoste esmaettekandja (Antti Auvinen (Soome), Galina Grigorjeva, Age Hirv, Alberto Iglesias (Hispaania), Li Jiantong (Hiina), Klaus Ib Jørgensen (Taani), Liis Jürgens, Tatjana Kozlova, Ülo Krigul, Kristjan Kõrver, Märt-Matis Lill, Malle Maltis, Alo Põldmäe, Rein Rannap, Santa Ratniece (Läti), Mart Siimer, Eino Tamberg, Veljo Tormis, Toivo Tulev, Helena Tulve).

Oja on pälvinud 2002. aastal esikoha Mart Saare soololaulude konkursil Tallinnas, samuti osalenud 2003. aastal Klaudia Taevi nimelisel rahvusvahelisel noorte ooperilauljate konkursil Pärnus ning Kuninganna Sonja nimelisel rahvusvahelisel noorte lauljate konkursil Oslos. Ta on pälvinud Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia erakordsete nüüdismuusika ettekannete ja rollide eest Tatjana Kozlova–Johannese muusikateatrilavastuses „söövitab.tuhk“ ning Veljo Tormise ja Rasmus Puuri ooperis „Lalli ehk mere keskel on mees“ (2022).

MONIKA MATTIESEN on heliloojana keskendunud elektroakustiliste kõlamaailmade loomisele ja flöödimängijana kaasaegse muusika interpreteerimisele. Ta õppis flööti Tallinna muusikakeskkoolis Elmar Peäske klassis ja Tallinna riiklikus konservatooriumis Jaan Öuna juhendamisel. Magistrikraadi omandas ta Läti muusikaakadeemias Vilnis Strautiņši käe all. Ta on täiendanud end Rootsi kuninglikus muusikaakadeemias professor Lennart Ehrenloodi juures.

1992–1997 töötas Mattiesen ERSOs. Alates 1998. aastast on ta tegutsenud vabakutselise flöödimängijana, keskendudes eelkõige kaasaegsele muusikale. 2004. aastal resideeris ta IRCAMis, valmistades ette Philippe Manoury, Pierre Jodlowski, Kaija Saariaho ja Ivan Fedele helitööde ettekandeid.

Monika Mattiesen on esinenud paljudes Euroopa riikides, samuti USAs ja Kolumbias, mänginud solistina selliste kollektiivide ees, nagu

Monika Mattiesen © Harry Rospu

ERSO, Eesti Festivaliorkester, Ensemble Resonanz, Athelas Sinfonietta, ensemble mosaik (Berliin), Vocalsolisten Stuttgart, Klangforum Wien, Tallinna Kammerorkester, Vanemuise sümfooniaorkester, Vantaa sümfooniaorkester, Pärnu Linnaorkester, NYXD Ensemble, kammerorkester Kyiv Soloists, dirigentideks Risto Joost, Erki Pehk, Paavo Järvi, Tõnu Kaljuste, Enno Poppe jt. Ta on toonud esiettekandele Jüri Reinvere, Chikako Morishita, Oxana Omelchuki, Tõnu Kõrvitsa, Helena Tulve, Mart Siimeri, Toivo Tulevi, Galina Grigorjeva, Liis Jürgensi, Tõnis Kaumanni, Elis Halliku, Margo Kõlari jt teoseid.

2005. aastal alustas Mattiesen kompositsiooni doktorantuuri Toivo Tulevi ja Helena Tulve juhendamisel. Ta on osalenud mitu korda helilooja ja flöödimängijana IRCAMi/Acanthesi meistrkursusel, Darmstadt'i suvekursustel ja Grazi Impuls-akadeemias. 2015/2016 õpetas ta Tartu ülikoolis külalisprofessorina kaasaegse muusika ajalugu. Tema teoseid on esitanud ansambel Musikfabrik, Donatienne Michel Dancac, Iris Oja, Leonora Palu, Tallinna Kammerorkester, Athelas Sinfonietta (Kopenhaagen), Eesti Filharmoonia Kammerkoori meeskvartett, Valgevene Raadio ja Televisiooni sümfooniaorkester jpt. Alates 2005. aastast on ta rahvusvahelise nüüdismuusika festivali AFEKT kunstiline juht.

Mattiesen pälvis 2008. aastal Eesti Kultuurkapitali auhinna oma ooperi „DMeeter“ eest, 2014/2015. aastal oli ta Eesti Kultuurkapitali „Ela ja sära“ stipendiaat. Alates 2022 aastast seob Monika Mattiesenit koostöö pianist Michael Wendebergiga. Duo on toonud maailmaesiettekandele spetsiaalselt neile kirjutatud teoseid heliloojatelt Jānis Petraškevičs, Ville Raasakka, Jarkko Hartikainen jt. Duo kavade keskmes on tihti Pierre Boulezi looming.

SUSANNE BLUMENTHAL on üks oma põlvkonna mitmekülgsemaid dirigente, kes liigub vaevata kaasaegse kunstmuusika, džässi ja improvisatsioonilise muusika, keerukate interdistsiplinaarsete projektide ning ka traditsioonilise-mate orkestrikavade vahel.

Pärast mitmeid koostöid orkestrite ja kollektiividega nagu RSB-Sinfonieorchester Berlin, SVR Vokalensemble, Ensemble Modern, PHACE, Ensemble Musikfabrik, Talea Ensemble (New York), Klavier-Festival Ruhr, Schauspiel Frankfurt, Münchener biennaal ja paljud teised, tegi ta hiljuti oma debüüdi Musikfest Berlinil, SVR sümfooniaorkestri kontserdil Donaueschingeni muusikafestivalil, Remix Ensemble Casa

da Música koosseisus ning ORF Raadio sümfooniaorkestriga Wien Modernil

Eriti hinnatud oma tõlgenduste eest nüüdismuusikas, paistab Susanne Blumenthal silma oma täpse ja koostööl põhineva lähenemisega. Ta on teinud tihedat koostööd heliloojatega nagu Isabel Mundry, Manos Tsangaris, Rebecca Saunders, Helmut Lachenmann, Lucia Ronchetti, George Lewis, Hans Zender, Nicolaus A. Huber, Friedrich Cerha, Johannes Kalitzke, Mark Andre, Simon Steen-Andersen, Beat Furrer, Oxana Omelchuk, Gordon Kampe, Ying Wang ja Vito Žuraj.

Susanne Blumenthal © Christian Palm

Koos oma uue muusika ansambliga MAM.manufaktur für aktuelle musik — kollektiiviga, mille asutasid International Ensemble Modern Academy stipendiaadid 2010. aastal ja mis tegutseb improvisatsiooni ja komponeeritud muusika esitamise piiril, keskendudes interdistsiplinaarsetele projektidele — on ta esinenud paljudel festivalidel nii Saksamaal kui ka rahvusvaheliselt, sealhulgas Ultraschall Berlin, Donaueschingeni muusikapäevadel, festivalil Acht Brücken, ECLATil, Darmstadt'i suvekursustel, Barcelona Festival Mixturil, Oviedo nüüdismuusika festivalil ning Seouli Contemporary Music Society üritustel. Kölni EOS kammerorkestri asutaja ja kunstilise juhina uurib ta piirialasid nüüdismuusika ja improvisatsiooni/džässi vahel.

Susanne Blumenthal töötas seitse aastat orkestridirigeerimise õppejõuna Leipzigi muusika- ja teatrikõrgkoolis. 2021. aastal nimetati ta Kölni muusika- ja tantsukõrgkooli nüüdismuusika professoriks. Ta on ka juhatuse liige Saksamaa Muusikanõukogu kahes nõuandvas kogus — Forum Dirigieren ja Podium Gegenwart.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 99. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinum Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmoonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmoonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskeimad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 24. oktoobril 2025

I VIUL

Mikk Murdvee*
Marge Uus
Kristiina Aimala
Kätlin Ivask
Nina Kawaguchi
Kirti–Kai Loorand
Astrid Muhel
Tõnis Pajupuu
Danae Taamal
Kaiu Talve
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt
Triin Alender
Katrin Matveus

II VIUL

Kadi Vilu
Toomas–Hendrik
Ellervee*
Triin Krigul
Miina Laanesaar
Maiu Mägi
Mari–Katrina Suss
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko
Elisabeth Härmand
Liisi–Mai Krigul
Ida Teppo–Gualandi

VIOOLA

Rain Vilu*
Helena Altmanis
Mall Help
Kaja Kiho
Mairit Mitt–Bronikowska
Martti Mägi
Juhan Palm–Peipman
Liisi Rusnak
Kristiina Välja*
Ali Amishov

TŠELLO

Indrek Leivategija*
Villu Vihermäe*
Levi–Danel Mägila
Katrin Oja
Lauri Toom
Margus Uus
Kristian Plink
Kärt Rannik

KONTRABASS

Xiaonan Nie*
Janel Altroff
Imre Eenma
Indrek Pajus
Ants Önnis
Kadri Kukk

HARF

Sara Siria D'Amico*

FLÖÖT

Mari–Liis Vind*
Linda Vood*
Janika Lentsius

OBOE

Aleksander Hännikäinen
Heli Ernits
Tõnis Traksmann*

KLARNET

Soo–Young Lee
Oleksandr Avramenko
Helena Tuuling*
Meelis Vind*

FAGOTT

Francesco Pio Russo
Kristjan Kungla
Kaido Suss*

METSASARV

Ye Pan
Mattias Vihmann
Kreete Jacob
Artur Reinpõld

TROMPET

Laur Keller*
Mart Kivi
Erki Möller*
Ivar Tillemann

TROMBOON

Peeter Margus*
Andrus Karjel
Väino Põllu

TUUBA

Cornelius Jacobeit*

TIMPANID

Kentaro Yano
Kaspar Eisel*
Vambola Krigul*

LÖÖKPILLID

Terje Terasmaa
Gertrud Jeffrey
Karl Martin Tombak

KITARR

Karl Petti*

KLAHVPILLID

Kärt Ruubel*

ASSISTENT

Heiki Zvorovski*

SA ERSO juhatusel liige

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja müügijuht

Signe Vaiknemets

Raha kaasamise ja partnersuhete spetsialist

Morgan Merrell

Maine- ja kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer- ja noorteprojektide produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus
Heiki Zvorovski

* Lachenmanni teose koosseis.

AITÄH TOETAMAST!

ERSO PEASPONSOR

SPONSORID

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDAID®

TOETAJAD

SA TALLINNA
LASTEHAIGLA

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

KULTUURIMINISTEERIUM

KLASSIKA
RAADIO

FORTISSIMO

1000€

Aare Viira
Allar Jõks
David O'Brock
Egon Elstein
Johan Randvere
Kadri Lindpere
Lauri Ligi
Rain Tamm
Siim Kallas
Tõnu Kuddu

FORTE

500€

Annika Kuimet
Evi Rooda
Karin Punning
Kristjan Pomm
Lauri Almann
Raivo Stern
Siim Kallast
Toomas Prangli
Ülle Kruuse

MEZZOFORTE

300€

Aare Olander
Helge Talts
Ingrid Männik
Juta Tiidus
Lembit Talts
Maret Maripuu
Piret Tuul
Riina Cohen
Siim Aben
Triin Siim
Tunne Kelam

PIANO

150€

Aime Lindpere
Aivo Hallist
Allan Randmaa
Andrus Lehtmetts
Ants Hinnõ
Ants Kerde
Ants Orgulas
Eero Hammer
Harri Mikk
Heidi Pruuli
Jaan Riikoja
Jonna Pechter
Jüri Šamov–Liver
Jüri Suursoo
Kaidi Ruusalepp
Kärt Hammer
Kärt Põldsam
Katre Viljalo
Katrín Veskimäe
Kristel Leppik
Kristiina Kahur
Liina Anier–Pärn
Mai Stern
Maia Rimmelgas
Mall Petersen
Mare Hammer
Mare Jugandi
Marika Laar
Martin Juusu
Nele Laidvee
Patrick Soome
Peep Laar
Reet Nurmets
Sander Pullerits
Sirje Almann
Tanel Ross
Tiit Kruus
Urve Pappa
Velle Hammer
Anonüümne ©

PIANISSIMO

75€

Aime Talvik
Andres Vasarik
Anne Artus
Elena Aben
Elle Nellis
Elna Kaasik
Ene Krigul
Enel Pehap
Gennadi Vihman
Heiki Meos
Helle Kulbas
Ilja Sundelevitš
Irina Zundelevich
Juta Keskküla
Katariina Lepiku
Leila Eespere
Liina Linsi
Lilian Heikkilä
Marika Eljas
Merle Keskküla
Piret Nõmmela
Riina Talvik
Silva Pastak
Sirje Pöder
Sirje Urb
Tiia Ruben
Tiina Hiie
Tiit Vilms
Triin Lekk
Viive Savel
Viivi Villemson
Vilve Põldmäe
Vivian Rennel
Vladimir Panov

*Liitudes ERSO Sõprade
Klubiga, toetate
Eesti esindusorkestrit
ning panustate
Eesti kultuuri- ja
muusikaellu. Sõprade
klubi liikmetele pakume
mitmeid hüvesid
ning kutsume neid
osalema eriüritustel.
**Liitu ERSO sõprade
klubiga!***

DOONORID

Anne Murof
Hans Kristian Laur
Kristjan Pomm
Morgan Merrell
Signe Vaiknemets
Siim Kallast
Ülle Peljo
Vladislava Vassiskina

KUTSUME KUULAMA

ERSO X MEKK — MINIKONTSERDID JA ÕHTUSÖÖK

R, 30. OKTOOBER KELL 19

RESTORAN MEKK

KRISTJAN KUNGLA, HELI ERNITS, JOSÉ CARLOS DOMÍNGUEZ ALMELA

(A)UD(I)OSPAA FOTOGR(A)F(I)SKAS

L, 8. NOVEMBER KELL 19

FOTOGRAFISKA TALLINN

Wolfgang Amadeus Mozart(?) Musikalische Würfelspiele, K.Anh.C.30.01

Lejaren Hiller „Illiac Suite“

Nina Shekhar „Honk If You Love Me“

Øyvind Torvund „Willibald Motor Landscape“

EGERT LEINSAAR, MARTA MUTSO, JÜLIJA ŠIROKOVA, THEODOR SINK,
TAAVI ORRO, KADRI-ANN SUMERA, VAMBOLA KRIGUL, MART SOO

LIVIKO
— anno 1898 —

NORDIC
CATERING

RADISSON COLLECTION
TALLINN

 NORDAID®

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

ERSO.TV